

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Spółdzielni Pracy Lekarzy Specjalistów „MEDICUS” w Szczecinie

I. Definicje.

Ilekróć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- a) **Spółdzielni** - należy przez to rozumieć Spółdzielnię Pracy Lekarzy Specjalistów „MEDICUS” w Szczecinie,
- b) **Małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia,
- c) **Krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego (w tym czynu nieobyczajnego) na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub przez zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,
- d) **Członku personelu** – należy przez to rozumieć wszystkie osoby zatrudnione w Spółdzielni na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę, powołania, współpracujące ze Spółdzielnią na podstawie umowy cywilnoprawnej, które biorą udział w udzielaniu świadczeń zdrowotnych małoletnim lub mogą mieć kontakt z małoletnim bądź uczestniczą w procedurze zatrudniania, w tym także wolontariuszy i stażystów,
- e) **SOM** – należy przez to rozumieć niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich,
- f) **Opiekunie małoletniego** - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny lub rodzic zastępczy.

II. Cel Standardów Ochrony Małoletnich

1. Standardy Ochrony Małoletnich zostały opracowane w związku z obowiązkami prawnymi nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Celem SOM jest określenie warunków skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy.
3. Obowiązek przestrzegania SOM ma każdy Członek personelu oraz Zarząd Spółdzielni i Rada Nadzorcza Spółdzielni.

III. Odpowiedzialność

1. Za wdrożenie, monitorowanie przestrzegania, ocenę realizacji SOM odpowiedzialny jest Zarząd.
2. Kierownik Działu Kadr i Płac odpowiada za wykonanie obowiązków opisanych w pkt IV ppkt 1,2,3.
3. Zarząd odpowiada za wykonanie obowiązków opisanych w pkt IV ppkt 4 oraz w pkt V.

IV. Obowiązki dotyczące weryfikacji Członków Personelu

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub stosunku na podstawie umowy cywilnoprawnej z osobą, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu Kierownik Działu Kadr i Płac:
 - a) uzyskuje informacje, czy dane osoby są zamieszczone w z Rejestrze Sprawców Przepiępstw Na Tle Seksualnym tj. czy dana osoba figuruje w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze,
 - b) zobowiązuje osobę do dostarczenia aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
 - c) odbiera od osoby oświadczenie o posiadany przez nią obywatelstwie innego państwa niż

Rzeczpospolita Polska,

- d) odbiera od osoby oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska,
 - e) zobowiązuje osobę posiadającą obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska do dostarczenia aktualnej informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, a w przypadku, gdy państwo obywatelstwa nie przewiduje sporządzenia takiej informacji lub nie prowadzi się rejestru karnego zobowiązuje osobę posiadającą obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska do złożenia oświadczenia o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
 - f) zobowiązuje osobę, która zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska do dostarczenia aktualnej informacji z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, a w przypadku, gdy państwa te nie przewidują sporządzenia takiej informacji lub nie prowadzą rejestru karnego zobowiązuje osobę, która zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska do złożenia oświadczenia o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
2. Kierownik Działu Kadr i Płac co najmniej raz do roku w grudniu dokonuje przeglądu Rejestru Sprawców Przepięstw Na Tle Seksualnym w celu ustalenia tj. czy Członek personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, został wpisany do Rejestru z dostępem ograniczonym lub do Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
 3. Kierownik Działu Kadr i Płac co najmniej raz do roku w grudniu odbiera oświadczenia od Członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, o tym, że nie został on wpisany do Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
 4. W przypadku powzięcia informacji o:
 - a) wpisanu Członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym do Rejestru Sprawców Przepięstw Na Tle Seksualnym, lub
 - b) wszczęciu wobec Członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu postępowania karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub
 - c) skazaniu Członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy

w ich udzielaniu postępowania karnego za przestępstwo/przestępstwa określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
Zarząd Spółdzielni niezwłocznie odsuwa Członka personelu od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

V. Przegląd i aktualizacja SOM

Co najmniej raz na dwa lata Zarząd dokonuje oceny SOM w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

VI. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a Członkami personelu

1. Podstawową zasadą czynności związanych z opieką i leczeniem małoletnich jest działanie dla dobra dziecka, w trosce o jego bezpieczeństwo.
4. Członkowie personelu zobowiązani są traktować małoletnich z szacunkiem, zachowując w kontakcie z małoletnimi spokój i cierpliwość, a także okazują zrozumienie dla ich trudności, problemów i potrzeb. Małoletniego należy traktować z empatią, szacunkiem z zachowaniem jego godności, potrzeb oraz intymności. Małoletniego nie należy lekceważyć, zawstydzać, upokarzać, obrażać, ani na niego krzyczeć. Nie wolno zachowywać się w stosunku do osób małoletnich w sposób niestosowny (używanie m. in.: wulgarnych słów, gestów, żartów, obraźliwych uwag).
5. Członkowie personelu zobowiązani są dbać o przestrzeganie ich praw małoletniego pacjenta oraz respektują prawo małoletnich do opieki ze strony Opiekunów małoletniego. Na badanie małoletniego pacjenta należy uzyskać zgodę osoby uprawnionej według przepisów prawa polskiego, z zastrzeżeniem sytuacji nagłych. Badanie małoletniego należy wykonać w obecności Opiekunów małoletniego, a gdy to nie jest możliwe, w obecności osoby z personelu.
6. Członkowie personelu w miarę możliwości tłumaczą małoletnim podejmowane działania oraz dążą do uzyskania aprobaty małoletniego na udzielane świadczenia zdrowotne. Małoletniemu należy udzielać odpowiedzi adekwatnych do jego wieku oraz sytuacji, w której się znajduje (realizowane procedury medyczne), z uwzględnieniem poziomu rozwoju małoletniego (np. osoba z niepełnosprawnością intelektualną).
7. Członkowie personelu dają możliwość wyrażania przez małoletniego swojego zdania oraz zapewniają małoletniemu prawo do bycia wysłuchanym.
8. Badanie małoletniego może łączyć się z koniecznością rozebrania pacjenta, oglądania go, dotykania lub penetracji jam ciała wyłącznie w sytuacjach mających uzasadnienie medyczne. Podczas badania okolic intymnych lub badań połączonych z potrzebą penetracji jam ciała należy zachować szczególny takt i umiar, tłumacząc w miarę możliwości najpierw potrzebę wykonania takich badań i ich planowany przebieg zarówno małoletniemu pacjentowi, jak i obecnemu przy badaniu Opiekunowi małoletniego. Podczas badania małoletniego należy zapewnić mu intymność adekwatną do jego wieku, potrzeb i oczekiwań. W miarę możliwości kadrowych, badania małoletniego pacjenta, które ingeruje w jego sferę intymną, dokonuje Członek personelu tej samej płci.
9. Członkowie personelu którzy mają świadomość, iż małoletni doznał znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i taktu w kontaktach z tym małoletnim.
10. Jeżeli małoletni swoim postępowaniem dąży do nawiązania z Członkiem personelu kontaktu fizycznego o potencjalnie niestosownym bądź nieadekwatnym charakterze, Członek personelu podejmuje odpowiednie, stanowcze działania, wyjaśniając z wyczuciem małoletniemu konieczność zachowania granic strefy osobistej.
11. Nie należy ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich.
12. Jeżeli pojawi się konieczność porozmawiania z małoletnim na osobności należy pozostawić drzwi do gabinetu uchylone (należy zadbać o to, aby pozostać w zasięgu wzroku Opiekuna małoletniego, bądź innego pracownika Spółdzielni). Można także poprosić o obecność przy rozmowie innego

- pracownika Spółdzielni (np. pielęgniarkę);
13. Należy zapewnić małoletniego, że w przypadku, gdy poczuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, odnośnie konkretnego zachowania, słów może zgłosić zaistniałą sytuację Zarządowi Spółdzielni i może oczekiwać odpowiedniej reakcji / pomocy.
 14. Członkowie personelu zobowiązani są do zwracania uwagi na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.

VII. Katalog zachowań zabronionych

Zabrania się:

- a) stosowania jakiejkolwiek formy lub postaci przemocy wobec małoletnich (zarówno przemocy fizycznej, jak i werbalnej), polegającej w szczególności na stosowaniu kontaktu fizycznego o charakterze agresywnym, krytyki lub obraźliwego bądź dyskryminującego zachowania,
- b) dotykania małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany lub który wykacza poza uzasadnioną potrzebę medyczną (kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy lub autorytetu),
- c) prezentowania małoletnim treści o charakterze erotycznym, pornograficznym bądź przemocowym,
- d) wyśmiewania, poniżania, lekceważenia, zawstydzania, obrażania małoletnich oraz krzyczenia na nich oraz zachowywania się wobec nich w sposób niestosowny (używanie m. in.: wulgarnych słów, gestów, żartów, obraźliwych uwag),
- e) kontaktowania się bezpośrednio z małoletnim z pominięciem Opiekuna małoletniego,
- f) nawiązywania kontaktów z małoletnim w innej niż przewidziana udzielaniem świadczeń zdrowotnych formie, w szczególności poprzez inne prywatne formy kontaktowania się lub poprzez zapraszanie albo przyjmowanie zaproszeń od małoletnich w mediach społecznościowych, komunikatorach.

VIII. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego oraz osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń i informowanie odpowiednich instytucji

1. W przypadku podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony Członek personelu ma obowiązek:
 - a) udzielić małoletniemu niezbędnej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia,
 - b) zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować od osoby podejrzewanej o krzywdzenie,
 - c) zawiadomić Zarząd Spółdzielni,
 - d) zawiadomić Opiekuna małoletniego, z wyjątkiem sytuacji uzasadnionego podejrzenia, że Opiekun małoletniego jest sprawcą krzywdzenia małoletniego.Po zawiadomieniu Zarząd Spółdzielni w porozumieniu z zawiadamiającym Członkiem personelu podejmuje decyzję o konieczności zawiadomienia policji/prokuratury / sądu rodzinnego. Czynności podejmowane i realizowane wobec małoletniego przeprowadza się w obecności Opiekuna małoletniego. Wyjątkiem jest uzasadnione podejrzenie, że Opiekun małoletniego jest sprawcą krzywdzenia małoletniego.
2. W przypadku podejrzenia naruszenia SOM – każdy Członek personelu jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia naruszeń Zarządowi Spółdzielni. Zarząd Spółdzielni dąży do niezwłocznego wyjaśnienia sprawy zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez Członka personelu, podejmując wszelkie niezbędne działania. Podejmowane działania dokumentuje się na piśmie. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez Członka personelu, członek ten zostaje przez Zarząd Spółdzielni natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
15. W przypadku zaobserwowania, że Opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo, stosuje przemoc wobec małoletniego bądź godzi się na jej stosowanie lub w inny sposób krzywdzący małoletniego sobie nie radzi, należy podjąć działania

adekwatne do sytuacji. W przypadku ubóstwa – można porozmawiać z Opiekunem małoletniego i poinformować go o możliwościach wsparcia, w szczególności o ośrodkach pomocy społecznej. W przypadku zaniedbania – można poinformować o możliwości wsparcia psychologicznego, w szczególności o telefonach zaufania, poradniach oraz specjalistach, którzy przyjmują na terenie danego powiatu. W przypadku przemocy Zarząd Spółdzielni może wszcząć procedurę Niebieskiej Karty poprzez wypełnienie Załącznika 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

16. W przypadku, gdy z rozmowy z Opiekunem małoletniego wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie bądź stan psychofizyczny małoletniego lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, Zarząd Spółdzielni sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego. Z wniosku sporządza się notatkę.
17. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego są zagrożone lub gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na małoletnim, Zarząd Spółdzielni sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Z zawiadomienia sporządza się notatkę.
18. W miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych w przestrzeni dostępnej dla pacjentów wywiesza się informację o ogólnopolskich telefonach pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwami oraz przemocą w rodzinie:
 - a) ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem +48 222 309 900;
 - b) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800 120 002;
 - c) Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111.
19. Postępowanie na wypadek krzywdzenia małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym i fizycznym.
20. Informację o podjętej interwencji umieszcza się w dokumentacji medycznej małoletniego.
21. W uzasadnionych przypadkach (konieczność szybkiego działania, nieobecność innych Członków Zarządu Spółdzielni, brak dostępności innych Członków Zarządu Spółdzielni) czynności opisane w niniejszym punkcie może podjąć w imieniu Zarządu Spółdzielni każdy Członek Zarządu Spółdzielni samodzielnie.

IX. Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

1. SOM są dokumentem ogólnodostępnym.
2. SOM znajduje się w budynku Spółdzielni na tablicy informacyjnej na III piętrze przy wejściu do Działu Administracji, a także na stronie internetowej Spółdzielni pod adresem www.medicus.szczecin.pl w zakładce „Informacje”.
3. Każdy małoletni lub Opiekun małoletniego może otrzymać kopię SOM w recepcji do wglądu.
4. W oparciu o SOM opracowano ich wersję skróconą, zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Skrócona wersja SOM znajduje się przy rejestracji na II i III piętrze oraz na stronie internetowej Spółdzielni pod adresem www.medicus.szczecin.pl w zakładce „Informacje”.

X. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

Spółdzielnia nie zapewnia dostępu do sieci Internet.

XI. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Wizerunek małoletniego podlega ochronie.
2. Upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody Opiekuna małoletniego.

3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczne wydarzenie, zgoda Opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
4. Wizerunek małoletniego utrwalony w ramach monitoringu pomieszczeń Spółdzielni opisanego w pkt 12 Regulaminu organizacyjnego podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą pod nazwą Spółdzielnia Pracy Lekarzy Specjalistów „ Medicus” w Szczecinie nie wymaga zgody Opiekuna małoletniego do utrwalania jego wizerunku. Wykorzystanie utrwalonych w ten sposób materiałów ograniczone jest wyłącznie do celów opisanych w pkt 12 Regulaminu organizacyjnego podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą pod nazwą Spółdzielnia Pracy Lekarzy Specjalistów „ Medicus” w Szczecinie.

XII. Postanowienia końcowe.

1. SOM ustala Zarząd.
2. W sprawach nieuregulowanych SOM zastosowanie mają obowiązujące przepisy prawa.
3. Postanowienia SOM są podane do wiadomości wszystkich pracowników i współpracowników Spółdzielni w ramach wewnętrznej firmowej sieci internetowej.

Załączniki:

1. Załącznik nr 1 - Wzór Oświadczenia w celu weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przepływów na tle Seksualnym zgodnie z art. 21 ust 1 i 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Załącznik nr 2 - Wzór Oświadczenia na podstawie art. 21 ust 5 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
3. Załącznik nr 3 - Wzór Oświadczenia na podstawie art. 21 ust 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
4. Załącznik nr 4 - Wzór Oświadczenia na podstawie pkt IV.3 SOM
5. Załącznik nr 5 - Wersja skrócona SOM zawierająca informacje istotne dla małoletnich.